

NU DESPRE POEZIE. ȘI TOTUȘI...

Acestei cărți a lui Marian Dopcea*, în cheie memoria-
listică, am senzația că i se cuvine o reacție în aceeași cheie
memorialistică. Așadar: nu l-am întâlnit niciodată pe autor,
el absolvind facultatea în vara anului în care eu deveneam
student în anul întâi. Dar era, totuși, prin *Despărțirea de
plante*, una din legendele facultății, la fel ca alții, care debu-
taseră la o vîrstă jună: Vivi Anghel, Cornelia Maria Savu,
Vasile Poenaru. Colegii cu un an-doi mai mari, și care scriau
poezie (da, erau poeți, dar atunci încă nu se aflase acest lucru
în afara grupului nostru informal), Alexandru Mușina,
Florin Iaru, Traian T. Coșovei, Ion Stratan, Radu Călin
Cristea, probabil că îl cunoșteau, dar nu i-am auzit vorbind
despre el. Și, lucru ciudat, deși era vorba de o diferență
mică de vîrstă, de doi-trei ani, citindu-i poezia, mi-a fost
clar că e vorba de generații (sau de poetici generaționale)
diferite. Cu atît mai mult cu cît nu semăna nici cu poezia
curentă publicată în epocă prin reviste, de regulă, catrene
cu ritm, rimă (doar două versuri din patru), cam în des-
cendența poeziei de început a lui Mircea Dinescu, sau a
expresionismului rural al lui George Alboiu. L-am reîntîlnit
prin 2000, la concursul revistei *Vatra*, „Amantul / amanta
anului 2000”, cu niște poeme delicioase, apropiate, în spirit,
de erotica lui Emil Brumar, și, mai recent, cu volumul din
2014, *Ca o ploaie prea repede*, despre care am și scris. Drept
care am primit la redacție cartea de față.

Această diferență se poate explica, între altele, și prin
opoziția dintre cultivarea solitudinii și afirmarea în grup (co-
mando, desant etc., termeni asociați într-un timp optzecis-
mului); nu e vorba, cum s-ar putea spune la o superficială
primă vedere, de o nevoie, enunțată cu superioritate de Ion
Barbu, a organismelor primare de a se grupa în colonii. E
posibil să fie vorba de prima undă de șoc a globalizării: copiii
primelor promoții care au învățat la școală limba engleză
ajung în anii '70 la vîrsta studenției, și ei sînt deja hrăniți
cu o muzică (și o poezie) ce le deschid o fereastră spre lumea
occidentală (rock, blugi, universul filmelor care, oricît de
cenzurate, tot mai lăsau să se vadă cîte ceva, o poezie,
măcar aparent mai democratică, oricum, una mai curînd
a fizicului decît a metafizicului).

Cartea e un *Bildungsroman* sui generis, în care apar ca
personaje Ion Negoiteșcu, Wolf von Aichelburg, profesorii
de la teologia sibiană, apoi, modificînd cronologia, cei de la
liceul din Făgăraș, cei de la Literalele bucureștene. Prin urmare,
merge după tipic: începutul se cheamă, firesc, *Începuturi*,
și începe prin relatarea relației tatălui său cu cărțile, indu-
cînd implicit ideea că lectura include, printre alte determi-
nări, și puterea exemplului; tot aici, intră și dezordinea
interioară, moștenită, și timpuria aventură a lecturii, o listă
de autori „care au reușit să imprime imaginarii meu de
copil ceva din halucinanta dezordine interioară a tatălui”

(p. 20), cu o binemeritată, totuși, răsplată intelectuală: „Dar
ce conta! Puteam, de acum, să mă pierd singur, după voia
inimii, într-o lume despre care intuiția, fie ea exclusiv infan-
tilă, îmi spunea că e mai stabilă și mai curată decît lumea
reală ce mă înconjura. Am devenit, aidoma lui, un cititor
nesățios și haotic...” (p. 20).

Urmează apoi evocarea liceului la Făgăraș, cu neuitatul
profesor Cornel Moraru, cu lecturile febrile, cu colegii (Ște-
fan Borbély și Mihai Coman, printre ei), totul sub semnul
unui cuvînt cheie al cărții, *generozitate* (intelectuală), a
cărei primă ipostază e cea a tatălui său, care-și împrumuta
cărțile oricui din sat, nu înainte de a le înveli cu grijă în hîr-
tie. Tipul de profesor reprezentat de Cornel Moraru e, iarăși,
o figură familiară, din două motive – îl cunosc personal,
din perioada în care a predat la Literalele brașovene, și am
avut eu însumi parte de un astfel de profesor, un noroc
nemaipomenit, dacă îl întâlnești în anii, decisivi pentru
formarea intelectuală, ai adolescenței.

Motivația opțiunii inițiale pentru teologie e cumva naivă,
nu mai puțin rodnică însă: „Venisem aici mînat de dorința
secretă de a relua, în felul meu, experiențe religioase pre-
cum cele ale poezilor Blaga ori Arghezi. Ținta mea nemăr-
turisită era Poezia și socoteam, cu nu știu cît temei, că insolita
alegere îmi va netezi, oarecum, drumul către ea. Visam să mă
călugăresc, eventual și să scriu...” (p. 7).

I. Negoiteșcu, descoperit pe filiera lecturilor, în primul
rînd *Poezia lui Eminescu*, devorată în liceu, reprezintă prima
întîlnire providențială la Sibiu; recomandarea pe care acesta
i-o scrie pentru Wolf von Aichelburg, pe care nu-l găsiseră
acasă, transformă următoarea întîlnire (și cele care-i urmează)
într-un rit de inițiere. Inclusiv în poezia românească, numele
lui Marin Tarangul fiind auzit prima dată în casa acestuia din
urmă.

Atmosfera (și oamenii) de la Literalele bucureștene sînt
evocate cu nostalgie; regăsesc chipuri dragi, atît dintre pro-
fesorii cît și dintre colegii și, ca să dau seama de delicatețea
autorului, citez doar din portretul lui Gabriel Țîrnăcop
(mai cunoscut lumii literare drept Artur Silvestri): „Această
pedanterie cu aer de superioritate nu l-a părăsit niciodată
și stima pentru scrisul său fu drastic amendată de reținerea
față de om” (p. 150) – mă întreb dacă această formulare
elegantă acoperă și rezerva față de serialul *Pseudocultura pe
unde scurte*, publicat în anii '80 în *Luceafărul*.

O carte a unui autor, cum am mai spus, de școală veche,
și care își asumă marginalitatea, vrînd să dea seamă de for-
mația și, pe cît se poate, de poezia sa.

*Marian Dopcea, *Aprilie, luna florilor de mai. Carte despre
Ion Negoiteșcu și alți prieteni de demult*, Editura Eikon,
București, 2017.